

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Külkereskedelmi forgalmunk.

A központi statisztikai hivatal most tette közzé hazánk 1913 évi december havi külkereskedelmi forgalmáról szóló közleményét, amely egyúttal a múlt év külkereskedelmi forgalmáról tartalmaz egyes adatokat. Ez adatokból kitűnik, hogy a textilipar gyártmányaiból 426.1 millió korona értékű árut fogyasztunk, amivel Ausztria lát el bennünket, viszont mi 252.5 millió liszt kivételünkkel 230 millió értékű Ausztriába szállítunk. Behozatalunk első sorban a textilipar gyártmányaiból 477.2 millió korona, amiből 426.1 millió korona illeti Ausztriát. Már ruhákká feldolgozott árukból is behoztunk 118.4 millió koronát. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr- és bőrárúkból, vas- és vasárúkból, gépek- és készülékekből és jelentékeny összeggel, 77.9 millió koronával szerepel még behozatalunkból a szén és nagy összeget: 27.1 millió koronát képvisel az importált kukorica értéke.

Amit olyan nagy garral hirdetünk folyton, hogy *támogassuk a hazai ipart*, ne keressünk idegen árucikkeket, hogy lehetőleg a fogyasztási és mindennapi való szükségleteinket magunk készítette árukból fedezzük, mindez a sok hazafias mondás alig-alig használ. Alig használ,

mert hiszen éppen a legmindennapibb és csak a legritkább esetekben luxuscikkké használható ipari termékeink, mint a milyenek a szövött áruk, éppen ezek kerülnek be hozzánk a közeli Ausztriából, amelynek mi ugylátszik mégis csak árut elhelyező gyarmati piaca vagyunk. A morva és bécsi szöveteknek sehol a világon nincsen olyan jó elhelyezhetősége, mint ebben az országban, ahol tulipánt tűznek az emberek a gomblyukukba és amikor ez a külső jel sem lendített nagyon a hazai iparon, csak éppen az akció egyes embereinek használható, akkor újabb szőlamok kerültek közforgalomba és e szőlamok során politika is vált a kérdésből, hogy mi történjék ennek az országnak az iparával?

Két átka van ez országnak: egy, hogy *nem törődünk saját dolgainkkal*, a pipázó, a semmittevő, az ég felé meredő magyar még mindig jellegzetes alakja társadalmunknak és ha külsőleg be is vagyunk mázólva európai kultúrával, ez a természetünk azért még nem pusztul ki belőlünk. A másik erendő bajunk, hogy a *külföldet való mimelésünk* még a Balkán államok társadalmiával is vetekszik.

Gondoljunk csak azokra az emberekre, akik szűkebb-tágabb környezetükben semmi egyébről nem beszélnek, mint a magyar ipar pártolásáról, de

akik a másik percben már elbűszkélkednek azzal, hogy külföldről hozatják még azokat az árucikkeket is, amelyeket itthon olcsóbban tudnának beszerezni. Ruháik Angolországból, cipőik Németországból, kalapjaik ismét Angliából, hölgyeik ruházata Párisból importálódik ide. A szó és tett ellentéte: ezek átkai a magyar társadalomnak és ezért nincs is hitünk abban, hogy egyhamar megváltoznak a viszonyok ezen a téren. Előbb *be kell bizonyítanunk tettel*, hogy tudjuk támogatni a hazai ipart. De ehhez az akarathoz szükséges az is, hogy olyan ipar teremtődjék meg ebben az országban, amely minden igényt kielégít, amely olyan gyári ipart teremt itt, hogy nemcsak szükségünk nincs a külföld hasonló termékeire, hanem még árban és minőségben túl is szárnyalja azt. Az angol ember magántársaságban nem azzal dicsekszik, hogy Franciaországból importált árut használ, hanem az a büszkesége, hogy otthon készült árut fogyaszt. Vagy pedig, hogy angol gyarmatokon termelt nyers árut használ. Igaz ugyan, hogy az angol gyártmányokat talán csak finomságban mulja felül a francia gyártmány, de az angol embernek van annyi hazafiasága és nemzeti önérzete, hogy nem törődve a finomodott izléssel, inkább csak olyan módon elégíti ki szükségletét, hogy abból a hazai ipar is hasznot lásson.

T á r c a .

Az Ujvidéki Dalárda Operaestélye Leonardó és Blandina.

Folyó évi február 15-én fényesen sikerült operaestélyt rendezett az Ujvidéki Dalárda a Dungserszky színházban. Bemutatásra került Mőgele Ferenc „Leonardó és Blandina” című 3 felv. tragikus operája. A mű 6 képre oszlik. Az első képen az udvarhölgyei és urai hódolatukat fejezik ki Burgund királya, (Hollós Lipót) és leánya Blondina (Hollós Pistike) előtt; jelen van Leonardó (Schubert Márton) apród is, ki a királyleányba szerelmes. Vendég érkezik: Don Molch (Dzubay István) spanyol grand személyében, aki megkéri Blandina kezét, azonban a leány kikoszarazza. A második képen Leonardó és Blandina esti találkát beszélnek meg; Don Molch fültanúja beszélgetésüknek és a harmadik képen bosszút lihegve felkölti álmából a királyt és elvezeti a taláika helyére, halált esküdvé a bűnösökre. A negyedik kép Blandina leányszobájában játszódik, ahol Leonardó érzélgős szerelmi vallomását a kulcslyukon keresztül hallgatja a bosszút lihegő Don Molch és a becsületében

mélyen megsértett király. Midőn Leonardó a titkos ajton távozik, a király és Don Molch megtámadják, leszurják és kiveszik a szívet. Az ötödik képen Don Molch 3 embere Blandina elé viszi Leonardó szívet és egy levelet, melyből megtudja szerelmese halálát. Blandina erre megőrül, beleharap a szívébe és meghal. A befejező hatodik kép a szerelmes pár ravatalát mutatja a trónteremben, ahol az udvarhölgyek és urak siratják az elhunyt fiatal szerelmeseket. A halottakhoz eljön bucsuzni Don Molch is, azonban mielőtt távoznék, a belépő király mint cselszövőt és a szerencsétlenség okozóját az udvar hölgyei és urai helyeslése közben leszúrja. A kitűnő előadást az igen előkelő nagyszámu közönség zajos tetszéssel fogadta.

Legkiválóbbat nyújtott ügy iskolázott ének tudásával, mint ügyes, otthonos játékaival Schubert Márton Leonardó szerepében, haldoklási jelenete eksztázisba hozta a közönséget. Kitűnő partnere volt Hollós Pistike Blandina szerepében; Schubert Mártonnal énekelt szerelmi kettőse volt az est fénypontja, gyönyörű koloratur hangjával elbűvölte a közönséget. Don Molch szerepében Dzubay István elsőrendű alakítást nyújtott, szép baritonja csengett, mint az érc, belépőjét szünni nem akaró tapssal

honorálta a közönség. A király személyében a Dalárda fáradhatatlan karmestere, Hollós Lipót aratott sikert. Az éjjeli őr szerepében Schuchtar Albin igen mulatságos alakítást nyújtott. Az udvarhölgyek díszes csoportja fényes keretet adott az előadásnak. A kar egyöntetű énekével méltán megérdemelte a közönség lelkes újraszását és tapsait. Az opera betanításáért Hollós Ida kisasszonyt illeti dicséret. Rendező Gyenizse Károly volt.

Az erkölcsi siker igen fényesnek mondható, mert a szereplők mindegyike egyenkint és együttesen nem egy rutinizott színésznek is becsületére váló módon és tehetséggel oldották meg szerepüket. Az anyagi siker — sajnos — egy kis deficittel végződött, mert dacára a nagy látogatottságnak, a költségek igen nagyok voltak.

Ugy az I. mint VI. képen szerepelt karok egyöntetű, precis éneke rendkívül tetszett. A női karban közreműködött hölgyek: Ernszt Edit, Farkas Eszti, Farkas Gizi, Márton Mariska, Nevitzky Ella, Rátvay Ida, Rátvay Mariska, K. Tóth Elli, Waberer Bella, Waberer Ella, Venetianer Jolán, Winkle Ida, Wolf Magda, Zappc Elza. — A Dalárdát e kiválóan sikerült előadásért a legteljesebb dicséret és elismerés illeti.

Teher.

a	fillér
00	---
55	30
45	65
0	69
21	64

övetel.

i	fillér
8	04
2	49
0	53

őzsef
elő.

Kleisz-
jos, Dr.

án a fő-

; Pósa

— Az angol ipar története mutatja, hogy itt a vásárlók és az ipari cikkek előteremtői párhuzamosan törekedtek egymás hasznára.

Gyárosaink igyekezzenek olyan árut előállítani, amely a kényesebb izlésűeknek is megfelel; ne kiméljenek tőkét és dolgozzanak elsősorú munkaerőkkel, versenyezzenek ár tekintetében is és akkor bizhatnak abban, hogy az iparpártolás nem marad üres jelszó, hanem átmegegy a magyarság szívébe és gondolatába.

Ösztöndíj

fiatalon elhalt magyar honos iparosmesterek szegénysorsu özvegyei és árvái részére.

A kereskedelemügyi miniszter 1914. február 1-én 4223/914. sz. a. a Goldberger Erzsébet által 1867. szeptember 18-án Bécsben az óbudai kékfestőgyár felvirágzásának emlékeztérére tett alapítvány kerekén 2400 koronát kitevő kamataira az alábbi módok mellett ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

1. A fenti kamatösszegekből 8, egyenkint 300—300 koronás sedélydíjat alakít.

2. E segélydíjakat szakmájukban kivált, józan életű, de fiatalon elhunyt, képzéshez kötött ipart űzőt magyar honos iparosmesterek szegénysorsu özvegyei, vagy szegénysorsu, de még 18 évet be nem töltött (fiu, esetleg leány) árváinak fogja odaítélni.

3. Pályázhatnak e segélydíjra a 2. pontban említett özvegyek és árvák, ez utóbbiak anyjuk, vagy gyámjuk útján.

Özvegyek, kik férjük iparát folytatják, árvák, kik atyjuk iparát választották életpályául s mint ilyenek segéd, vagy tanonc minőségben alkalmazva vannak, avagy ugyanazon szakmába vágó ipari szakiskolába (felsőipariskolába) járnak, az odaitélésnél előnyben részesülnek. Árváknál, ha további kiképzésük érdekében több évi támogatásra volna szükség, a miniszter nem fog elzárkózni az elől, hogy a segélydíjat az alapítványi kamatok terhére az előhaladás igazolásának kikötése mellett esetleg több éven át engedélyezze.

Egy és ugyanazon családban özvegy és árva, illetve árvák ugyanezen alapítvány kamataiból segélyt csakis rendkívül kivételes esetben kaphatnak.

4. A folyamodványban részletezendő: a cél, melyre folyamodó a segélyt igényli és a körülmények, melyek őt a segély kérésére utalják.

5. A folyamodványhoz okvetlenül csatolandók a következő mellékletek:

A) Özvegyeknél: a) a házassági levél; b) a férj magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálását igazoló okmányok; c) a férj iparigazolványa, vagy annak másolata; d) a férj szakképzettségét igazoló okmányok (iskolai bizonyítvány, bizonyítvány rendelőtől, kiállítás oklevél stb.); e) a férj és az özvegy erkölcsi bizonyítványa; f) szegénységi bizonyítvány.

B) Árváknál: a) az atya magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálását igazoló okmányok (l. fent b) alatt) b) az atya iparigazolványa, vagy annak másolata (l. fent c) alatt) c) az atya rekölcsi bizonyítványa; d) az atya szakképzettségét igazoló okmányok (l. fent d) alatt) e) az árva születési bizonyítványa; f) az árva legutolsó iskolai bizonyítványa; g) ha az árva iparossegéd, vagy tanonc, vagy

ipari szakiskolai (felső ipariskolai) tanuló, a tanító mesternek, vagy mesternőnek ipariskolai igazgatónak bizonylata arról, hogy az illető mióta van nála alkalmazásban (hányadik évfolyamra jár) és milyen erkölcsi magaviseletet és előhaladást tanusít. h) szegénységi bizonyítvány. Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a kérvény és mellékletei bélyegmentesek, E bizonyítvány csatolása a folyamodvány külzetén feltűnően jelzendő.

6. A segélydíj kiutalásánál a miniszter fenntartja magának, hogy oly módokat állapíthasson meg, melyek a segélyvel elérni kívánt célt biztosítani a viszonyok szerint leginkább megfelelőnek látszanak.

A 4. és 5. pontban foglaltak szerint szerkesztett és felszerelt folyamodványok legkésőbb folyó évi március hó 30-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be.

H I R E K.

Eladják az örmény templomot.

Ez a hír járta be napok előtt a lapokat, pedig alaptalan. Mert sem a templom, sem a régi ház eladásáról nem volt, nincs szó; hanem az új 2 emeletes ház és a nagy örmény utcai telek eladásáról. Igaz, hogy a hívek számát tekintve, (1—2 család van még, aki örménynek vallja magát) sem templomra, sem plebániára nem volna szükség, de a bécsi mechitarista rend mégis, anyagi áldozatok árán is fentartja, még pedig azért, hogy a rendnek az egész keletre kiterjedő apostoli missziójának itt Ujvidéken — s ne pd. Belgrádban — maradjon meg a központja. Az itteni örmény plebánia és hitközség anyagi, gazdasági s lelki ügyeinek intézésével különben nem Turcsa M. szamosújvári mechitarista, hanem P. Gabriel Dr. Menevisian, a bécsi mechitarista rend vezértikára van megbízva, aki úgy az anyagi mint lelki ügyek gondozásában, intézésében a legnagyobb lelkiismeretességgel és főleg sok gazdasági szakértelemmel és sikerrel járt el már eddig is. Ugyanis végleg rendezte a 200.000 kor. felüli terheket és kilátással tárgyal a rend itteni eladásra szánt ingatlanainak értékesítése tárgyában.

A vármegye 100.000 k. Ferenc József alapítványa. A király hozzájárult ahhoz, hogy a Bács Bodrog vármegye százezer koronás alapítványa, melyet a király 80 éves születése alkalmából alapított a vármegye, az ő nevével neveztesse el.

Esperanto az iskolában. A múlt év december havában Dr. Giesswein prelátus-oroszgy. képviselő ur által Ujvidéken megindított Esperanto mozgalom hullámai az iskolákba is elérvén, a helybeli középiskolák során az áll. polgári leányiskola is adott növendékeinek alkalmat a hova-tovább nagyobb tért hódító világnyelv elsajátítására. Az Esperanto Egyesület által országszerte kiküldött nyelvtanár: Kardos Béla jan. 6-tól 5 héten át oktatta a fanfolyamra jelentkezőt kis lányokat, akikkel a febr. 13-án megtartott vizsgálaton a legszebb eredményt mutatta be. Kardos tanárnak buzgó tanítványa volt maga az intézet igazgatója, N. Nemessányi Adél is, aki a legnagyobb lelkesedéssel tanulta ezt a nagy szellemességgel konstruált és rendkívül könnyen elsajátítható nyelvet s tanulás közben nem egyszer csodálkozását fejezte ki afölött, hogy ennek a különböző s egymástól távol élő nemzetek közötti

érintkezésre kitűnően alkalmas eszköznek, különösen a kereskedelem lebonyolítása szempontjából miért nincs nálunk máris nagyobb elterjedése a társadaiom egyes rétegei között? Mint a pedagogia egyik régi munkásának az a véleménye, hogy éppen Magyarországon, ahol a soknyelvűség ugyanis nehezíti az ifjúságnak a tanulást, legjobb volna az iskolákban a magyar nyelv mellett csak az Esperantot kötelezővé tenni, amelynek elsajátítása sokkal könnyebb mint a német, angol, francia stb. nyelv és a kötelezővé tett első sorban a kereskedelmi iskolákban kellene kezdeni, miáltal főképen a kereskedőknek tételnék lehetővé, hogy miután külföldön, a távol keleten épúgy mint a távol nyugaton ugyis mindenütt beszélnek már az Esperantot, szükségleteiket még a legmesszebb eső országokban is közvetítés nélkül, maguk lebonyolíthatnák. Nagyon kár, hogy városunk társadalmi nem karolta fel nagyobb arányokban ezt a kínálkozó kedvező alkalmat és nagyobb mérvben nem használta ki Kardos tanár ittlétét, aki pedig Dr. Zamenhof mesterművének igazán lelkes terjesztője s aki csak hálára és köszönetre kötelezte mindazokat, akik rendkívül ügyes és eredményes tanításában részt vettek.

Adófizetés iránti hirdetemény. A vár. tanács ezennel felszólítja mindazokat, akik a községi adófékönyvben előírt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adótervezéseiket e hó 16-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetemény közzétételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 24-éig a városi adóépénztárnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellentük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni.

Az Ujvidéki Testgyakorlók Köre e hó 24-én, farsang utolsó napján a Grand szálloda disztermében nagy tombolával, művész hangversenyyel, mulattató felvonulásokkal és komikus jelenetekkel egybekötött jótékony célú álarcos és jelmezestélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Felvonulás a diszteremben. 2. Fiharmonikus zenetársaság zene-száma (kamarazene). 3. Csárdás. 4. Az U.T.K. zoologikus szakosztályának bemutatkozása. Humoros vegyes kar. Éneklés az állatkertből kiszabadult 9 darab fenevad. 5. Keringő. 6. Tvoostep-tánc bemutatása 12 táncos pár által. 7. Békahangverseny. 12 királybeka kacagató előadása. 8. Négyes — kínai zenével. 9. Szercecsen csoport. A tangó bemutatása 12 táncos pár által. 10. Elefántok és csibék. Mókás tánc. Bemutatva 8 táncos pár által. 11. Keringő — kotillon-tánc. 12. One step. Bemutatja 12 táncos pár, kik egyenesen Kongó államból jöttek. Szűnóra. 1. Csárdás. 2. A részeges Muki. Komikus életkép. Bemutatja egy részeg és 12 józan úr. 3. Keringő — virágcsata és Cake-walk. Utóbbi bemutatja 6 eleven néger. 4. A holdvilág és a vig malacok. Komikus szerenád. 5. Négyes — csárdás. 6. Keringő. 7. Ujjoncok tanítása. Mulatságos katonai gyakorlat. Bemutatja 32 baka-ujonc és egy mérges strázsamester. 8. Keringő. 9. Csárdás. 10. Búcsú Carneval herceg öfenségetől. Belépő-díj személyenkint 2 korona. Kezdete este 9 órakor. A kik meghívót nem kaptak vagy pedig az elveszett volna, sziveskedjenek eziránt az U.T.K. elnökségéhez fordulni (Elite kávéház). A zenét a cs. és kir. 96. gyalogezred zenekara és Ritter Gyula cigányzenekara szolgáltatja. Tekintette a jótékony célra, felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Önként felajánlott, illetve adományozott nyeresémtárgyak Schuchtar Albin gyógyszerész úrhoz (Ferenc József-tér 1. sz. „Szent Háromság” gyógyszerár) küldendő.

Dalestély. A „Frohsinn“ nevű dalárda e hó 22-én, farsang vasárnapján, Kovács Grand Hotel vidámteremben I. alapszabályszerű — táncal egybekötött hangversenyt rendez. Műsoron van: férfiarok, vegyeskarok, továbbá egy vig terzett, egy komikus duo s humoros szavalt. A hangverseny alatt Rosenberg Ármin okl. táncitanító a nőikar által udvari Cavotte táncot fogja bemutatni. Ugyancsak közkívánatra bemutatásra kerül „Espanna“ spanyol tánc, előadja Rosenberg Ármin táncitanító.

Vesztett kutya. Napokon át egyéb sem képezte a szóbeszéd tárgyát, mint az a nagy komondor kutya, mely szombatról vasárnapra virradó éjjel a várost bebarangolva, aki s ami útjába akadt, embert, állatot megharapott, míg végre a temerini kapunál sikerült ártalmatlanná tenni. Legtöbben nem is vették azonnal észre, hogy a kutya meg is marta s csak mikor fájdalmat éreztek kezükön vagy lábukon, vizsgáltatták meg magukat s jelentkeztek a rendőrségen. Eddig heten jelentkeztek, akik közül legtöbbje Budapestre szállított. Nemcsak hogy ez a vesztettnek bizonyult komondor megmarta az embereket, de egyik-másiknak ruháját, felső kabátját teljesen eltépte. Rendőrségünk bizonyára megteendi az előirt rendeleti intézkedéseket, de ez nem zárja ki, hogy a legkomolyabban figyelmébe ne ajánljuk: tegye meg a lehető legmesszebbmenő, legszigorubb rendelkezéseket és a közönség, melynek életéről, de anyagi károsodásáról is szó van, csak elismeréssel kell hogy legyen érette.

Az újvidéki munkásegylet e hó 15-én tartotta meg az Erzsébet nagytermében az idei bálját, mely a munkások összetartásának elő bizonyosságakép erkölcsileg fényesen sikerült, amennyiben a nagyteremben és mellékteremben mozogni sem lehetett, oly nagy volt a megjelentek száma, de volt is aztán lelkes tánc, vig, derült hangulat jóformán virradatig. Anyagi tekintetben is szép eredményt — körülbelül 600 k. tiszta jövedelmet biztosított ez a bál a munkásegylet betegsegélyző alapja javára.

Kisorsolt esküdtek. A kir. törvényszék mint esküdtbírótság előtt f. március havában tartandó esküdtzéki tárgyalásokra kisorsoltattak: a) rendes esküdtteknek: Steiger Frigyes dr. Balassa Pál (Óbecse), Ernszt József Eppinger Miksa, Freund Béla, Vágó András, Kopolovits József, Palicskó András, Löwinger Izidor (Ófutam), Köbl Adolf (Bácsföldvár), Szpiritschki Antal, Fischer Károly, Abelsberg Károly (Palánka), Bulics Pál, Blaskó Ede, Reszeli Lipót (Palánka), Schmidt Rezső, Magyar László, Stákits Dusan, Pollák Zsiga (Palánka), Vig Vilmos, Wildpret Péter, Rosenberg Ernő, Révész Gyula, Mihajlovics Alajos, Mayer József, Kovács Samu, Vajda Dezső, Eichner Zsigmond, Francusky Milán; b) helyettes esküdtteknek: Krevessics István, Lenkey Imre, dr. Königstättler Ottó, Mondovics József, dr. Rózsa Miksa, dr. Mócs Sándor, Pusits György, Nyul József, Stefanovits Vladó és Handler Zsigmond.

Házi estély a „Lloydban.“ Amint értesültünk, az „Újvidéki Lloyd“, mely heteken át komoly közgazdasági előadások és tárgyalások rendezésével volt elfoglalva, tagjai szorakoztatásáról sem akarván megfeledkezni, feb. 28-ikán saját helyiségeiben előadásokkal, tombolával és táncal egybekötött házi estélyt rendez. A vigalmi bizottság élén Dietzen Imre nagykereskedő áll.

Kamarazene. A f. hó 8-áról elmaradt kamarazene hangverseny, amelyen Cebák Kamillóné, Hollós Ida úrhölgyek, dr. Ribiczei Kálmán, Schuchtar Albin, Hollós Lipót, Regényi Kálmán, dr. Grünwald Tivadar és Stern Hugó urak és a 96-ik gy. ezred teljes zenekara fog közreműködni, e hó 22-én vasárnap d. u. 5 órakor lesz az Erzsébet szálló dísztermében visszavonhatlanul megtartva. Az egész tiszta jövedelem az újvidéki szegények és munkanélküliek segítésére lesz fordítva. A páratlan élvezetes műsor a következőképen van összeállítva: 1. Beethoven: Nyitány a Promenteusból katonazene. 2. Mozart: D-dur Simphonia katonazene. 3. Kamarazene. 4. Smetana: Symphonikus költemény: „A Moldván“ katonazene. 5. Kamarazene. 6. Wagner: Opera egyveleg. Katonazene. Belépődíj 1 kor. Fenntartott hely 1 kor. 50 fill. Jegyek elővétele Hajós főtéri tőzsdéjében.

Munkásegységű előadás. Az újvidéki kerületi munkásbiztosítópénztár és a Dmke e hó 22-én vasárnap, d. u. 4 órakor a polgári fiúiskolában felolvasást rendez amelyen Eichner Zsigmond tanár fog az alkoholizmusról felolvasni. Az előadáson vendégek szívesen látottak.

Levél Amerikából. Hogy milyen küzdelmes az élet Amerikában, mert nincs munka, azt bizonyítja az a levél is, amit egy óbecsei fiú irt dr. Waldner József orvoshoz, Billicy Mihály levele ez, aki december 4-én indult ki Amerikába és e levelet január 28-án írta, Előbb leírja az útirányt, amelyen kihajózott, majd arról számol be, hogy ott mily nehéz akármilyen munkát is találni. Mindennap keresett munkát két héten át és nem kapott Newyorkban. Innen elment Staffordra. Itt 10 napig nem talált foglalkozást. Majd Hartfordon bolyongott 2 napig, de mindenütt elutasították. Végre Norvvalkra ment, a hol még csak kilátás van rá, mint írja, hogy egy vasaló gyárban káp nagy nehezen helyet. Így hát nem úgy van — írja szegény — itt, mint ahogyan sok hazudik, hogy itt olyan nagyon keresik az embert. Engem is (itt egy óbecsei embert nevez meg) becsapott, de azért nem leszek öngyilkos, meg fogom mutatni, hogy én is magyar vagyok. Bizony szomorú sors irathat ilyen levelet. Jó lesz, ha okulnak rajta azok, akik mindig Amerika felé kacsintgatnak!

Uj polgári iskolák. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megengedte, hogy Zerdahelyi Odön Zentán, Dr. Rex Ede tanár pedig Adán magánjellegű polgári iskolát nyithasson.

Bácsmegeye több adót fizet mint egész Erdély. Szabadka városának m. héten tartott közig. biz. ülésén Fodor Mihály, pénzügyigazgató érdekes adatokat olvasott fel azon statisztikából, melyet a pénzügyminiszter számára készített. Ezen statisztika szerint Bácsbodrog vármegye (beleértve a 4 várost is) évi 35,185,000 korona egyenes államiadót fizet, tehát többet mint egész Erdély. A Bácsmegeyében székelő állami hivatalok ellátása 8 millió K-t emészt fel s így az állam tiszta jövedelme Bácsmegeye adójából 27 millió K. Ennél is érdekesebb azonban a kimutatásnak az a része, mely a négy bácsmegeyi város: Szabadka, Baja, Zombor és Újvidék adófizetéséről számol be a pénzügyminiszternek. Legtöbb adót — szám szerint — e városok közül természetesen Szabadka szállít s legpontosabban is, mert a múlt évben 50—60 ezer K hiján az összes kivetett adókat befizette. A lakosság számárnyát tekintve azonban Újvidéké az adófizetési képesség pálmája, mert, bár lakosainak száma csak harmadrésze Szabadka lakosságának, mégis csupán 700 ezer K-val fizetett kevesebb adót, mint az óriási Szabadka és lakosainak egyharmada adófizető polgár, míg Szabadkán a lakosságnak csak egy negyede. Amennyiben adómorálról lehet beszélni, a pénzügyigazgató jelentése szerint Újvidék volna az adófizető városok ideálja.

Összenyomta a vonat. A Pétervárad-Majorok állomáson tolatás közben két kocsik közé került Koller Pál 25 éves, szabadkai születésű vasutas fékező és azok a mellét összenyomták. Életveszélyes sérüléseivel Újvidékre a kózkórházba szállították, de utközben meghalt.

A szabadkai ügyvédi kamara ügyvédi lajstromába folytatólagosan a következő új ügyvédek vették fel: Dr. Franz Károly Palánka, Dr. Gál Lajos Szabadka, Dr. Stern József Topolya, Dr. Scharpf Andor Bácsalmás, Dr. Jedlicska Márton Jenő Zenta, Sárbovárdi Mészöly Miklós Baja és Krecsarevits Sándor Zombor székhellyel.

Ügyészi megbízott kirendelés. Az igazságügyminiszter Dr. Franz Károly palánkai gy. ügyvédet a palánkai kir. járásbíróság mellett alkalmazott ügyéségi megbízott állandó helyettesévé rendelte ki.

Uj hitelszövetkezet alakult Szenttamáson azzal, hogy a két évi heti részletfizetés tőkájével átalakul részvénytársasággá. A szövetkezet igazgatójává Dr. Lőrinc Mihály orvos választott és működését f. március hó 1-én kezdi meg.

Bácskai lakodalom. Ifj. Komáromi Pál óbecsei földbirtokos a napokban esküdtött meg Zentán Boros Mariskával. A lakodalom Óbecsén a Tisza szálloda nagytermében rendeztetett és azon közel 2000 vendég vett részt, akik a sok ételen kívül 500 liter bort és 10 hordó sört fogyasztottak el délutántól másnap reggelig.

„Jogi vizsgák letétele es módzatai az érvényben levő szabályok szerint“ címmel egy rendkívül hézagpótló mű hagyta el a napokban a sajtót. Behatóan, komoly szaktudással és precizitással ismerteti az egyetemi tanrendszert és a mai jogászképzés hátrányait, úgy pedagógiai, mint gazdasági szempontokból. Megszivlelendő tanácsokat ad egyben ezek orvoslására, megjelölve a helyes utat alapos jogászok nevelésére. A joghallgatóknak, szigorlóknak, ügyvéd- és bíró-jelöl-

teknek szakszerű felvilágosítást nyújt minden tanulmányi kérdésben és valamennyi jogi vizsgára, beleértve az egységes ügyvédi és bírói vizsgát is. A könyv Lepage Lajos kolozsvári egyetemi könyvkereskedés kiadásában és a Dr. Dobó jogi és ügyvédi Szeminárium (Kolozsvár, Bolyai-utca 3.) szerkesztésében jelent meg.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája csaknem 3 évtized óta bevált köhögés, rekedtség s a légutak hurutja stb. ellen.
Fay valódi sodeni ásványpasztillája — s csak ez! készült az ismert, Soden községi 3. és 18. sz. forrásnak régóta rendelt gyógyítóvizéből.
Fay valódi sodeni ásványpasztilláját határozottan kérje, ha csakugyan a források hatásos sójából készült pasztillát akarja kapni.
 Egy doboz 1 K 25 filléért mindenütt kapható.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston**
 Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Gulliver

A prima
 kaucsuk
 cipősarok
 a
 kaucsuk sarkok
 királya

reménytel cícsé, meri kaucsukból készült.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Dr. Deak Imre fogorvos műtermének 10 éven át való vezetésétől visszalépve,

Kossuth Lajos-u. 28. sz. a.
 nyitottam meg önálló műtermemet.

Mint eddig, ezentul is, a fogászat terén szerzett elméleti és gyakorlati tudásom, lelkiismeretes munkával törekszem a t. közönség további bizalmát biztosítani.

Tisztelettel **Blaschko Ede.** Telefon 122. Telefon 122.

„Club“ cigaretta papir

valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van.
 Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

Óvakodjunk az utáztatoktól, :

mert ezek minősége csekély értékű.

Nyomatott a „Gutenberg“ villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.

Házeladás.

A Lövész-utca 6/a. szám alatti levő ház szabadkézből eladó.
 Bővebb felvilágosítást ugyanott a házban.

Porosz szén és porosz coax

elsőrendű minőség, versenyképes árban kapható:

BAUER GYULA cégnél
 Ujvidék, Uspenzka-utca 5. szám alatt.

Minden mennyiség házhoz szállítatik.

TELEFON 147.

TELEFON 147.

Apró, fúrge manók nemcsak a regékben léteznek, hanem minden háziasszonynak is segédkeznek, ha Dr. Oetker sütőporát szerzi be, mert akkor mást sem kell tenni, mint az Oetker-csomagokon előírtakat a legfinomabb süteményhez előkészíteni s egy negyedórát a vegyítésre és keverésre fordítani. További fél óra múlva a legfinomabb süteményt, a legízesebb tésztát adhatja fel az asztalra. Mert Dr. Oetker sütőpora feleslegessé teszi a tészta kelését, minden tészta, mely Oetker előírása szerint készül, azonnal süthető és omlós, jóízű, tápláló tésztát ad. Ezért okos háziasszonyok csak sütőport használnak „Világos fő jelzéssel, amely a legjobb.

Gutenbergnyomda

készít mindennemű nyomtatványokat, izléses kivitelben jutányos ár mellett.

Telefon 122. Telefon 122.

MIELŐTT SZŐLŐVESSZŐT, SZŐLŐOLTVÁNYT, BORT

gyümölcs- és diszfát vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb képes árjegyzékünket, mely mindenkire nézve hasznos tudnivalót tartalmaz.

Pontos ozim: **Szücs Sándor Fia**
 szőlőoltványtelep és bortermelő részvény-társaság
 BIHARDIÓSZEG.

Vár. Jódosgyógyfürdő.

Egész éven át nyitva.

Fangó iszap kezelések.

Hidegvizgyógyintézet, villamoskezelésekkel
 Jód fürdők.

Ujvidéki „Orient“ ásványviz szétküldési raktára.

Telefon 134.

Artegyzék
 ingyen és
 bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár.

Reich Mátyás és Lehherz Károly
 UJVIDÉK, (Limán)

Luxus-hintók, üzleti és gazdasági

kocsik, mentő- és halottas kocsik,

omnibuszok és luxus-szánkok, a

legegyszerűbbtől a legfinomabb ki-

:: vitelig, állandóan készletben. ::